

Sygn. akt VI P 689/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Białymstoku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSR Karolina Szerel

Protokolant Anna Wieremiejuk

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. D.

przeciwko (...) Szpitalowi (...) w B.

o ustalenie pracy w warunkach szczególnych

Oddała powództwo.

VI P 689/13

UZASADNIENIE

Powódka J. D. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Szpitalowi (...) w B. wniosła o ustalenie, że praca wykonywana przez nią w okresie od 3 września 1984r. do 30 czerwca 2013r. u pozwanego i poprzednika prawnego, na stanowisku specjalistka pielęgniarstwa onkologicznego była pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8. poz. 43 ze zm.) oraz stwierdzenie obowiązku wydania świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu powództwa wskazała, iż w okresie objętym sporem wykonywała pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, gdyż jej praca polegała m.in. na rozpuszczaniu i podawaniu cytostatyków pacjentom chorym na nowotwory płuc. W ocenie powódki była to praca w warunkach szczególnych. Powódka wyjaśniła, iż z wnioskiem o wydanie zaświadczenia potwierdzającego jej pracę w warunkach szczególnych zwróciła się do pozwanego. W toku sprawy powódka wskazywała, że ma interes prawny w ustaleniu, iż pracowała w tym okresie w warunkach szczególnych. Interes ten ma polegać na możliwości uzyskania świadczenia emerytalnego z ubezpieczenia społecznego na podstawie skróconego okresu pracy. (k.35).

Pozwany ostatecznie wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc, że powódka nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia pracy w warunkach szczególnych. Podniósł, iż wszelkie roszczenia na tym tle powódka powinna dochodzić przed organem rentowym (k. 34-35).

Sąd Rejonowy Sąd Pracy ustalił i zważył, co następuje:

Bezsporne w sprawie jest, że powódka pracowała u poprzednika prawnego pozwanego, a następnie pracuje do chwili obecnej u pozwanego od dnia 3.09.1984r.

Na wstępie stwierdzić należy, iż brak jest przepisów prawa, które tworzyłyby dla powódki roszczenie przeciw zakładowi pracy o wydanie świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Podstawy prawnej takiego roszczenia nie daje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy jest zobowiązany do wskazania okresów pracy w szczególnych warunkach w świadectwie pracy lub świadectwie pracy w szczególnych warunkach. Potwierdzenie to zakład pracy wystawia na podstawie posiadanej w aktach osobowych pracownika dokumentacji poświadczającej pracę w szczególnych warunkach. Jeżeli na podstawie analizy dokumentacji osobowej pracownika pracodawca wywiedzie, że nie ma podstaw do uznania, że pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach ma on prawo zawrzeć takie stwierdzenie w wystawionym mu świadectwie pracy. Istnienie przesłanek warunkujących uznanie danej pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach badane będzie w toku postępowania o przyznanie emerytury. Zaświadczenie wydawane przez pracodawcę jest natomiast tylko jednym z możliwych środków dowodowych wykorzystywanych w toku postępowania o przyznanie emerytury.

W ocenie Sądu powódka nie ma interesu prawnego w ustaleniu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Należy zaznaczyć, iż brak interesu prawnego ma miejsce w sytuacjach, gdy występuje równocześnie (obok) także inna forma ochrony praw. W piśmiennictwie i judykaturze powszechny jest pogląd, że możliwość wytoczenia powództwa o zasądzenie wyklucza po stronie powoda istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie naruszonego prawa lub stosunku prawnego. W orzecznictwie przyjmuje się, że interes prawny może zależeć także od celowości dążenia do ustalenia prawa lub stosunku prawnego w postępowaniu procesowym. Jeżeli więc cel osiągnięty jest w ramach innego postępowania lub nawet postępowania pozasądowego, to brak interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika, że jedynym celem dążenia powódki do ustalenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach jest uzyskanie uprawnień emerytalnych na podstawie skróconego okresu zatrudnienia. Powyższy cel powódka może uzyskać wszczynając postępowanie przed organem rentowym o przyznanie prawa do świadczenia emerytalnego. Nie obowiązują żadne przepisy, z których wynikałyby uprawnienia pracownicze osób wykonujących prace w szczególnych warunkach.

Zgodnie z art. 115 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm.) decyzje w sprawach świadczeń określonych ustawą wydają i świadczenia te wypłacają, z uwzględnieniem ust. 2-4 organy rentowe właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej. Natomiast zgodnie z art. 118 ust. 7 tej ustawy od decyzji organu rentowego przysługują osobie zainteresowanej środki odwoławcze określone w odrębnych przepisach. Odwołanie od decyzji w sprawie emerytury w świetle art. 477⁸ k.p.c. rozpatrują sądy okręgowe.

Należy mieć przy tym na uwadze, że całokształt postępowania dotyczącego ustalenia prawa do świadczeń emerytalno-rentowych z tytułu ubezpieczenia społecznego należy do właściwości organów rentowych. Organ rentowy samodzielnie ocenia w postępowaniu dotyczącym świadczeń emerytalnych, czy wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach.

Dlatego uzasadniony jest pogląd, że pracownik dla uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych zgłasza wniosek wraz z koniecznymi dowodami do wykazania zasadności wniosku w organie rentowym. Pracownik nie ma interesu prawnego w dochodzeniu przed sądem pracy ustalenia zatrudnienia go w szczególnych warunkach, skoro okoliczność ta ma być przedmiotem samodzielnych ustaleń organu rentowego.

Jeśli w postępowaniu przed organem rentowym pracownik nie będzie mógł wykazać się zaświadczeniem zakładu pracy, stwierdzającym że był on zatrudniony w szczególnych warunkach, nie pozbawia go to możliwości wykazania tej okoliczności w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Jak wyjaśnił bowiem Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z dnia 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85) w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z

zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Wskazać należy, iż zarówno organ rentowy, jak i Sąd Okręgowy Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, który rozpatruje ewentualne odwołania od decyzji organów rentowych nie jest związany treścią świadectwa pracy wystawionego przez pracodawcę przy ocenie przesłanek koniecznych do przyznania emerytury. Skoro powódka może dochodzić samego świadczenia, nie ma interesu prawnego do ustalania w innym postępowaniu przesłanek świadczenie to uzasadniających. Stanowisko takie jest zgodne z jednolitym i utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (np. wyrok z dnia 03.11.1994 r. I PZP 45/94, uchwała z dnia 05.07.1995 r. I PZP 56/94, uchwała z dnia 17.06.1987 r. III PZP 19/87, wyrok z dnia 01.12.1983 r. (...) 189/83). Postępowanie sądowe nie może służyć tworzeniu dowodów na potrzeby innego postępowania (patrz: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 04.11.1971 r. I PR 344/71).

Podsumowując w ocenie Sądu powódka nie ma interesu prawnego w ustaleniu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ponadto w przepisach prawa nie ma podstaw do zobowiązania pozwanego do wydania świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Sąd w niniejszym postępowaniu nie badał, czy istniały przesłanki do uznania pracy powódki, jako wykonywanej w warunkach szczególnych. Takie ustalenia poczynione będą przez organ rentowy w decyzji w sprawie przyznania świadczenia emerytalnego, ewentualnie przez sąd okręgowy w postępowaniu odwoławczym od decyzji.

Z tych względów należało orzec jak w sentencji wyroku.